

Awelon sy'n llifo,
corwyntoedd sy'n
troelli

Trosolwg

Corwyntoedd yw un o'r systemau tywydd mwyaf pwerus a dinistriol ar y ddaear. Gallant fod yn frawychus, ond nid os ydych yn Rainbow Weatherling!

“**Hosan wynt sy'n siglo!**” Yn stori Rainbow Grey gan Laura Ellen Anderson, fe welwn Ray yn teithio trwy duck-nado ar Nimothy “Nim”, ei hanifail anwes cath cwmwl, yn osgoi Wind Rogues a'u corwyntoedd poenydio. Ond ydyn ni'n profi duck-nadoes neu shoe-nadoes yn y DU neu rannau eraill o'r byd? Mae'n debyg mai na fyddai eich ateb, ond mae rhai ohonom mewn gwahanol wledydd ledled y byd yn profi corwyntoedd.

Yn y gweithgaredd hwn, crëwch eich corwynt “nad yw mor frawychus” eich hun ac archwiliwch sut i gadw'n ddiogel rhag tywydd eithafol.

Illustration from Rainbow Grey, © Laura Ellen Anderson, 2023

Amser sydd ei angen

60 munud

Deunyddiau sydd eu hangen

- Dychymyg!
- Straeon Rainbow Grey
- Canllaw gwybodaeth tornado
- [Ffilm tornado](#)

Camau'r Gweithgaredd

01 Beth yw tywydd eithafol?

Os yw'r grŵp yn anghyfarwydd â thywydd eithafol, dechreuwch drwy [wyllo'r fideo](#) hwn a gofynnwch iddynt a allant feddwl am unrhyw enghreifftiau o dywydd eithafol. Cymerwch awgrymiadau.

Darllenwch ddarn o *Rainbow Grey*

“Dihirod, Dihirod, Dihirod,” ebychodd ef. “Maen nhw'n gwrthod defnyddio offerynnau i sianelu eu hud tywydd, gan ei wneud yn anhrefnus, yn anrhagweladwy ac yn ddiistriol. Maen nhw wedi creu rhywfaint o'r tywydd GWAETHAF a welodd y Ddaear erioed. Beth ydyn ni'n galw'n carfan o Ddihirod sy'n gweithio gyda'i gilydd?” (*Rainbow Grey* tud 30)

Gofynnwch i'r grŵp a ydyn nhw'n gallu cofio unrhyw un o'r cymeriadau yn *Rainbow Grey* sy'n achosi digwyddiadau tywydd eithafol. Er enghraifft, Dihirod Mellt, Dihirod Gwynt, Frazzle a Frump gyda'u rhodenni melt. Beth am Tornadia Twist?

02 Beth yw corwynt?

Eglurwch i'r grŵp ein bod ni'n mynd i fod yn edrych ar gorwyntoedd a sut maen nhw'n ffurfio ar y Ddaear a byddwn hefyd yn creu ein corwynt arbennig ein hunain gyda chymorth *Rainbow Grey*.

DS Os nad yw myfyrwyr yn gyfarwydd â beth yw corwynt, cyfeiriwch at y canllaw gwybodaeth Corwynt sy'n cynnwys dolenni ychwanegol a fideos esboniadol.

Dangoswch [fideo o gorwynt](#) i'r grŵp

Dywedwch wrth y grŵp fod corwynt yn golofn enfawr o aer sy'n cylchdroi'n gyflym ac sydd fel arfer yn dechrau gyda storm a tharanau mawr. Gwelwn hyn yn digwydd yn stori *Rainbow Grey* pan mae hi'n teithio ar Nim trwy storm. (tud 93 - *Rainbow Grey*)

Pan fydd aer cynnes, llaith yn cymysgu ag aer oer, sych mae'n achosi ansefydlogrwydd neu newid yn yr atmosffer. Mae cymylau mawr, tywyll yn chwyrlio ac yn cylchdroi yn yr awyr, rydyn ni'n galw hyn yn uwchgell neu fortects. Mae hyn yn ffurfio cwmwl twndis a all, os yw'n cyrraedd y ddaear, ddod yn gorwynt. Mae'r gwyntoedd y tu mewn i gorwynt yn troelli'n gyflym iawn a gallant ddiistriol'r rhan fwyaf o'r hyn sydd yn eu llwybr. Gall hefyd fod yn eithaf brawychus gan y gall llawer o law a chenllysg ddisgyn, gan achosi fflachlifoedd hefyd. Mae'r math hwn o dywydd yn eithafol a gall fod yn frawychus i'r bobl a'r cymunedau

10 munud

Fideo

Gwaith grŵp

10 munud

Fideo

Gwaith grŵp

[Tornado information guide](#)

sydd yn ei lwybr. Fodd bynnag, gyda chynllunio gofalus a gweithredu ar gyngor pan ragwelir corwyntoedd, mae'n bosibl aros yn ddiogel.

03 Crëwch eich corwynt

Gofynnwch i'r grŵp feddwl sut y gallem droi corwynt brawychus yn rhywbeth sy'n swnio'n llai brawychus, yn union fel y byddai Rainbow Weatherling yn ei wneud. O beth allai corwynt gael ei wneud i wneud iddo swnio'n llai brawychus, a beth allech chi ei wneud i amddiffyn eich hun rhag hynny?

Er enghraifft, meddyliwch am choco-nado chwyrliol, a all y grŵp feddwl am rai awgrymiadau i gadw eu hunain yn ddiogel rhag siocledi swirly-wirly?

Awgrym posibl fyddai dylunio lloches malws melys y gallent ei bwyta wedyn!

Beth am ddylunio lloches i amddiffyn pobl rhag corwynt chwyrliol o betalau blodau? Cymerwch awgrymiadau a byddwch yn greadigol!

Neu, dywedwch wrth y grŵp y gallen nhw fod yn Rogue direidus, yn union fel Tornadia, sydd wrth ei fodd yn creu corwyntoedd sy'n achosi hafoc llwyr fel nado neu glitter-nado (sy'n llawer gwaeth nag y mae'n swnio!) neu hyd yn oed yn bogie-nado (yuck!).

Beth fyddai eich corwynt thema ddrwg pe baech yn Rogue a sut fyddech chi'n cadw'n ddiogel rhag hynny?

Gall y grŵp weithio mewn parau neu'n unigol i greu eu tornados a phenderfynu sut y gallent gadw'n ddiogel rhagddynt. Gan ddefnyddio gwahanol ddeunyddiau, byddwch yn greadigol wrth ddylunio'r corwyntoedd.

Er enghraifft, gallech chi ysgrifennu labeli i ddisgrifio eich corwynt, defnyddio gwahanol ddeunyddiau celf a chrefft i addurno, neu hyd yn oed ysgrifennu stori fer am eich corwynt. Defnyddiwch eich dychymyg!

30 munud

Gwaith grŵp

04 Cyflwynwch eich syniadau am gorwynt i'r grŵp

Darllenwch ddetholiad o Rainbow Grey – Eye of the storm (tud 63) i osod yr olygfa ar gyfer y syniadau tornado nad ydynt mor frawychus.

“Mae Cyngor y Daroganwyr Tywydd wedi annog Weatherlings i beidio â chynhyrfu”. Mae'r Prif Ddaroganwr Tywydd Flurryweather Floatatious yn ein sicrhau, “Mae gennym ni'r sefyllfa dan reolaeth ac rydym wedi defnyddio ein Daroganwyr, Rhyfelwyr Tywydd, meddygon a ditectifs gorau i geisio datrys y sefyllfa”.

Ar ôl i'r grwpiau greu eu corwyntoedd, gofynnwch iddyn nhw gyflwyno eu syniadau am gorwyntoedd i'r grŵp. Cofiwch sôn am sut i gadw'n ddiogel ac a yw'n fwyfadwy! lym!

Rhannwch eich dyluniadau gyda [@metofficelearn](#)

a gyda Laura Ellen Anderson [@lillustrator](#)

Arbrawf

Crëwch eich [corwynt eich hun mewn jar](#)

Illustration from Rainbow Grey, © Laura Ellen Anderson, 2023

10 munud

Gwaith grŵp

Mae'r Swyddfa Dywydd yn darparu cynnwys addysg am ddim i gefnogi pobl ifanc 5-14 oed i fod yn barod ar gyfer effeithiau'r tywydd a newid hinsawdd arnyh nhw a'u cymunedau. Gallwch ddysgu rhagor yn www.metoffice.gov.uk/schools

© Crown Copyright 2024, Met Office 02483

Rainbow Grey text and illustration copyright © Laura Ellen Anderson, 2024. Published by HarperCollins Publishers Limited.